

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoP/15/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620200691
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4620200691.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého: V. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: O. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. XXX a H. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. F. XXX, o návrhu otca na zníženie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 10. marca 2021, č. k. 9P/50/2020-265, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bol návrh otca na zníženie výživovacej povinnosti zamietnutý, **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživovacej povinnosti zamietol (výrok I.). Styk otca s maloletým V. G., nar. XX. XX. XXXX (ďalej v texte len „maloletý“, „syn“) upravil na každý páry kalendárny týždeň od soboty od 09.00 hod. do nedele do 17.00 hod., počas vianočných sviatkov každý páry kalendárny rok od 24.12. od 09.00 hod. do 25.12. do 17.00 hod. a počas veľkonočných sviatkov každý nepáry rok od nedele od 09.00 hod. do pondelka do 17.00 hod. Otcovi uložil povinnosť maloletého prevziať a po ukončení styku odovzdať matke v mieste jej bydliska. Matke uložil povinnosť maloleté dieťa na stretnutie pripraviť a stretnutie s otcom umožniť (výrok II.). Výrokom III. vyslovil, že mení rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 9P/135/2018-61 zo dňa 20. 11. 2018 vo výroku II. Výrokom IV. podľa § 37 odsek 2, písmeno d) Zákona o rodine uložil obom rodičom výchovné opatrenie podrobiť sa inému odbornému poradenstvu, ktoré sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny H., od právoplatnosti rozhodnutia súdu na obdobie 6 mesiacov. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok V.).

2. V úvode odôvodnenia uviedol, že otec podal dňa 20. 03. 2020 návrh na zníženie výživného zo sumy 130 eur na sumu 90 eur mesačne a zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom na každý páry víkend od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00. Svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného Topoľčany sp. zn. 11C/5/2015 zo dňa 31. 10. 2018 mu bolo zvýšené výživné na sumu 130 eur mesačne, avšak určené výživné nebolo v jeho možnostiach platiť z dôvodu jeho dlhodobej PN, ktorú si nezapríčinil sám. V auguste 2019 podstúpil operáciu chrbtice, odvtedy bol PN. Tiež prišiel o zamestnanie. Uviedol, že so synom sa pravidelne stretáva, dokonca prespáva v jeho domácnosti po dohode s matkou, zakupuje synovi potrebné oblečenie, hračky a chodia na výlety. Žiadal upraviť styk s maloletým, nakoľko ho mal upravený na každú páry sobotu v mesiaci v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. a mal záujem so synom tráviť viac času. Súdom určenú sumu 130 eur mesačne nemohol platiť z dôvodu jeho terajšieho nízkeho príjmu. Otec na pojednávaní dňa 18. 06. 2020 žiadal schváliť rodičovskú dohodu ohľadne styku a to tak,

že bude oprávnený s maloletým stretávať sa každý páry kalendárny týždeň od soboty od 09.00 hod. do nedele do 17.00 hod., počas vianočných sviatkov každý páry kalendárny rok od 24.12. od 09.00 hod. do 25.12. do 17.00 hod. a počas veľkonočných sviatkov každý nepáry kalendárny rok od nedele od 09.00 hod. do pondelka do 17.00 hod.

3. Rozhodnutie právne oprel o ust. § 26, § 37 ods.2 písm. d), § 62 ods. 1 - 5, §75 ods. 1 a 2, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, § 232 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte len „CSP“), § 44 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej v texte len „CMP“). Vykonaným dokazovaním zistil, že rozsudkom Okresného súdu v Topoľčanoch sp. zn. 9P 135/2018 zo dňa 20. 11. 2018 súd upravil styk otca s maloletým tak, že bol oprávnený stretávať sa s maloletým každý páry týždeň v sobotu v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod., čím došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 1P/5/2017 zo dňa 18. 10. 2017, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 04. 01. 2019. Rozsudkom Okresného súdu v Topoľčanoch sp. zn. 11C/5/2015 zo dňa 31. 10. 2018 súd určil otcovi vyživovaciu povinnosť vo výške 130 eur mesačne s účinnosťou od 01. 02. 2018, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 16. 03. 2020. V čase posledného určenia výživného bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, mal 4 roky a navštevoval materskú školu. V čase predmetného rozhodovania mal maloletý má 6 a pol roka, navštevoval materskú školu v P. - nepravidelne a bol v triede predškolákov. Matka v čase posledného určenia výživného bola zamestnaná a dosiahla priemernú mesačnú mzdu vo výške 612,29 eura. Od mesiaca júla 2016, ako sa zamestnala, prispievala na domácnosť rodičom sumou 150 eur mesačne. Rodičia matky, s ktorými žila v spoločnej domácnosti, platili mesačne zálohu na plyn 140 eur, elektriку 46,35 eura, vodu 20 eur mesačne, úhrnne dani obci vo výške 140,52 eura, rozhlas a TV 2,32 eura mesačne. V čase predmetného rozhodovania matka bola na materskej dovolenke a poberala materskú 19,03 eura na deň od 07. 10. 2020, cca 540 eur mesačne, pričom jej pribudla vyživovacia povinnosť k maloletej Z. B., nar. XX. XX. XXXX. Od 01. 06. 2020 bola PN, pričom v čase od mája 2019 do apríla 2020 dosiahla u zamestnávateľa Jednota SD, priemerný čistý príjem 333,14 eura. Otec v čase posledného určenia výživného pracoval od 12. 03. 2018 v D. v M. - U., kde dosiahol v mesiaci august čistú mzdu 667,16 eura a v mesiaci september 661,78 eura. V období od 12. 05. 2017 do 15. 02. 2018 pracoval v H. H., s.r.o. ako skladník na dobu určitú, kde dosiahol priemernú čistú mesačnú mzdu 655,76 eura, pričom pracovný pomer skončil dohodou zo strany zamestnanca. V čase predmetného rozhodovania otec pracoval u zamestnávateľa R.-I. s.r.o. ako skladník so základnou mesačnou mzdou 800 eur s dňom nástupu do práce 01. 10. 2020. V októbri 2020 dosiahol čistú mzdu 668,12 eura, novembri 2020 - 776,20 eura, decembri 2020 - 917,11 eura, januári 2021 - 806,04 eura. Od 17. 08. 2020 do 30. 09. 2020 bol zamestnaný u zamestnávateľa A. T., kde dosiahol v mesiaci august čistú mzdu 480,63 eura a v mesiaci september 1049,64 eura, pričom pracovný pomer bol ukončený dohodou na podnet zamestnanca. Od 12. 03. 2018 do 31. 07. 2019 pracoval u zamestnávateľa M. U. - F., kde dosiahol v priebehu roka 2019 priemernú čistú mesačnú mzdu vo výške 705,59 eura, ktorý pracovný pomer ukončil otec dňa 31. 07. 2019 bez udania dôvodu. Od 01. 08. 2019 do 31. 10. 2019 pracoval v O. M. s.r.o, kde pracovný pomer bol ukončený v skúšobnej dobe, kvôli dlhodobej práceneschopnosti otca. Tu dosiahol v mesiaci august 2019 čistú mzdu 239,29 eura. Potom bol vedený ako uchádzač o zamestnanie od 22. 06. 2020. Do tohto dátumu nebol vedený ako uchádzač o zamestnanie. Do 19. 05. 2020 si neuplatnil dávku v nezamestnanosti. Otec uzavrel so Slovenskou sporiteľňou dňa 17. 06. 2018 zmluvu o splátkovom spotrebiteľskom úvere s výškou úveru 12 500 eur a s výškou splátky 177,57 eura a dňa 04. 02. 2019 uzavrel ďalšiu zmluvu o splátkovom spotrebiteľskom úvere, kde výška úveru bola 12 000 eur a splátky vo výške 197,55 eura. Zvýraznil, že hmotno-právnu podmienkou toho, aby súd mohol vo veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov, pričom je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného.

4. Súd prvej inštancie dospel k záveru dôvodnosti návrhu otca na zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom a prihliadol najmä na vyjadrenie účastníkov zo dňa 18. 06. 2020 na pojednávaní, kde súhlasne žiadali schváliť dohodu rodičov v znení ako bol styk upravený v rozsudku. V priebehu konania okrem toho spoľahlivo zistil, čo napokon nenamietala ani matka, že otec mal vytvorené rodinné, bytové a sociálne zázemie pre riadny styk s maloletým, vrátane prespania. K zmene stanoviska na strane matky, ktorá na poslednom pojednávaní so zmenou styku nesúhlasila, poukázal na zlú komunikáciu rodičov počas celého konania, čo sa však bude účinne odstraňovať pri realizovaní uloženého výchovného opatrenia a nemohlo to byť dôvodom pre obmedzovanie styku otca s maloletým dieťaťom, najmä keď je žiaduce, aby sa aj naďalej posilňovali citové väzby medzi otcom a maloletým. K uloženému výchovnému opatreniu konštatoval, že už kolízny opatrovník vo svojej správe zo dňa 04. 06. 2020 uviedol, že medzi rodičmi vznikne hocikedy napätie a hneď sa vzťahy vyostria. Tieto zlé vzťahy, zlá komunikácia, dokonca aj pred

maloletým dieťaťom, bola preukázaná aj listinnými dôkazmi na č. I. 119-123, 223-224, 252-259. Bolo zrejmé, že rodičia nemajú osobnostné predpoklady vlastnými silami prekonať tieto vzájomné animozity a nepriateľské postoje, ale budú musieť byť vedení špeciálnym poradenstvom, čo je najmä v záujme maloletého dieťaťa, u ktorého je primárnym záujmom, aby nevyrastal v dlhotrvajúcom psychologicky nevyhovujúcom prostredí, ktorá situácia sa vždy vyhocuje najmä, keď má dôjsť k odovzdaniu a prebratiu maloletého dieťaťa.

5. Návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol, pretože nezistil takú zmenu pomerov na strane účastníkov, ktorá by odôvodňovala zmenu - zníženie vyživovacej povinnosti otca voči maloletému dieťaťu. Poukázal na skutočnosť, že otec od 17. 08. 2020 pracuje na riadnu pracovnú zmluvu a dosahuje mzdu porovnateľnú s obdobím, kedy súd naposledy upravoval vyživovaciu povinnosť. Čo sa týka obdobia od podania návrhu, konštatoval, že tým, že otec v mesiaci júl 2019 (31. 07. 2019) ukončil pracovný pomer so zamestnávateľom M. U. F. dohodou, a teda vzdal sa v minulosti výhodnejšieho zamestnania, lebo potom následne ďalší pracovný pomer bol ukončený v skúšobnej dobe pre jeho dlhotrvajúcu práceneschopnosť, a teda touto voľbou zmeny pracovného pomeru sa znevýhodnil aj znížením poklesu na mzde a vzápätí aj ďalšou skutočnosťou - skončením pracovného pomeru zo strane zamestnávateľa, ktorá skutočnosť sama osebe nemohla ísť na úkor maloletého dieťaťa tak, že by pristúpil k zníženiu vyživovacej povinnosti. Dodal, že ďalšia zmena pomerov bola v priebehu konania zistená na strane matky, že jej od mesiaca november (25. 11. 2020) pribudla vyživovacia povinnosť k maloletej Z. B., pričom bola poberateľkou iba rodičovského príspevku, ktorý bol podstatne nižší ako jej príjem v čase posledného určenia výživného. Zároveň konštatoval aj približne rovnakú finančnú záťaž na strane účastníkov, t. j. zhodnú so stavom kedy bolo naposledy rozhodované o výživnom - pôžičky a nevyhnutné platby, na čom nemenila nič ani skutočnosť, že otec predložil súdu čestné vyhlásenie na č. I. 250, kde dve blízke osoby prehlásili, že navrhovateľovi poskytnú pôžičku vo výške 1250 a 700 eur, ktorú spláca po 50 eur mesačne, nakoľko sa nepreukázala ich účelovosť, resp. ani čas poskytnutia pôžičky. Nezohľadnil ani nákladovú položku otca - úver zo Slovenskej sporiteľne, z ktorej pôžičky financoval rekonštrukciu domu, ktorý nebol v jeho vlastníctve, ale je vo vlastníctve jeho rodičov a to z dôvodu, že išlo vlastne o zhodnocovanie cudzej veci. Dodal, že pokiaľ otec aj mal ďalšie pôžičky v bankových inštitúciách, bolo na ňom, aby sa v ďalšom období nepreúveroval a nezaťažoval ďalšími pôžičkami a to tak, aby to nemalo negatívny vplyv na plnenie vyživovacej povinnosti, ktorá má vždy prednosť pred inými plneniami.

6. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania súd odôvodnil aplikáciou § 52 CMP a že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním otec, vo výroku I., ktorým bol jeho návrh na zníženie vyživovacej povinnosti zamietnutý. Domáhal sa v tejto časti jeho zmeny a zníženia vyživovacej povinnosti na sumu 130 eur, 100 eur mesačné výživné a 30 eur spätné výživné. Uviedol, že v čase podania návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti bol na dlhodobej PN kvôli operácii chrbtice a poberal maródku cca 500 eur mesačne. V marci 2020 mu bol posledným rozsudkom zvýšená vyživovacia povinnosť na maloletého zo sumy 80 eur na sumu 160 eur mesačne a z maródky mu nezostávalo ani životné minimum. V máji 2020 musel pozastaviť v banke splátky, aby zvládol platiť výživné. Zvýraznil, že vo februári 2021 mu skončil odklad splátok, znova musí splácať pôžičku po 186,25 eura mesačne a má aj ďalší spotrebný úver so splátkami po 63,25 eura mesačne. Ďalej tvrdil, že má pôžičky od súčasnej priateľky vo výške 1250 eur, ktoré si požičal v čase svojej PN na rôzne rehabilitácie, lieky a doktorov. Má pôžičku aj od brata v sume 700 eur, na opravu auta. Oba tieto záväzky spláca po 50 eur mesačne. Zvýraznil, že býva u svojich rodičov, ktorým na bývanie neprispieva, pretože má uvedené vysoké výdavky, celkovo v sume cca 600 eur mesačne. Dal na vedomie, že pracuje vo firme R.. ako skladník a má príjem cca 800 eur mesačne. Namietal tiež zistený príjem matky a jej priateľa, s ktorým žije v spoločnej domácnosti. Matka nedoloženie výpisov z účtu odôvodnila ich vysokým poplatnením a nemožnosťou úhrady tohto poplatku, pričom ale bola v konaní zastúpená advokátom. Tvrdil, že matka má vyšší príjem ako výdavky, celkovo jej príjem je v sume 1000 eur mesačne. Namietal i výšku zistených výdavkov matky na maloletého. Poukázal na chybu v odôvodnení rozsudku v časti, kde súd jeho príjem v A. T. s sume 480,63 eura a 1049,64 eura označil ako čistý, pričom sa jednalo o jeho príjem v hrubom.

8. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka písomným podaním, v ktorom označila odvolaním napadnutý výrok I. rozsudku za správny a právne správne a dostatočne odôvodnený a žiadala ho potvrdiť. Zvýraznila, že k zmene výšky vyživovacej povinnosti môže dôjsť po preukázaní závažnej zmeny

pomerov. S poukazom na uvedené tvrdenia otca v odvolaní vo vzťahu k novému rozhodnutiu považovala za irelevantné, napr. v čase nového rozhodnutia bol príjem matky taký, ako bol súdu matkou riadne preukázaný. Príspevok štátu z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na maloletého v čase vyhlásenia nového rozhodnutia dňa 10. 03. 2021 matka už nepoberala, nárok naň dieťaťu zanikol dovŕšením veku 6 rokov, t. j. 10. 10. 2020. Za nepravdivé označila tvrdenie otca, že mu v marci 2020 bola zvýšená výška výživného z 80 eur na 160 eur, čo z rozsudku nevyplýva. Zvýraznila, že otec na výživu maloletého od jeho narodenia do 01.04.2016 vôbec neprispieval, až od apríla 2016 začal otec prispievať na jeho výživu sumou 80 eur mesačne. Za správne považovala vyhodnotenie tvrdení otca o jeho pôžičkách súdom. Zvýraznila, že v čase vydania odvolaním napadnutého rozsudku dňa 10. 03. 2021 mal otec čistú mzdu v 10/2020 vo výške 685,32 eura, v 11/2020 vo výške 792,40 eura, v 12/2020 vo výške 928,31 eura a v 1/2021 vo výške 832,15 eura, z toho vychádza priemerná čistá mesačná mzda (3238,18 eura: 4 mesiace) 809,545 eura. S ohľadom na uvedené zastala názor, že bežné výživné 130 eur na maloleté dieťa nižšie, než aké by matka mohla aktuálne požadovať, ak by prihliadla, že minimum 20 % z dosahovanej čistej mzdy otca, bolo by bežné výživné 162 eur. Uviedla, že otec spláca popri bežnom výživnom aj zameškané výživné 30 eur mesačne, teda to, čo mal splniť v minulosti, je maloleté dieťa práve o sumu cca 32 eur v skutočnosti ukrátené na bežnom výživnom. K ďalším vyjadreniam v odvolaní uviedla, že každý má právo na právnu alebo inú odbornú pomoc, ako i že otec mal možnosť vyjadriť sa k všetkým skutočnostiam v konaní.

9. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne nevyjadril.

10. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou stranou, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie, v napadnutom výroku, ktorým bol návrh otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti zamietnutý, je vecne správny, a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

11. V prejednávanej veci podal otec dňa 20. 03. 2020 návrh na zníženie výživného a zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom. Návrh na zníženie jeho vyživovacej povinnosti zo sumy 130 eur mesačne na sumu 90 eur mesačne odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 11C/5/2015 zo dňa 31. 10. 2018 mu bolo zvýšené výživné na sumu 130 eur mesačne, avšak určené výživné nebolo v jeho možnostiach platiť z dôvodu jeho dlhohodobej PN, ktorú si nezapríčinil sám. V auguste 2019 podstúpil operáciu chrbtice, odvtedy je PN a tiež prišiel o zamestnanie, jeho príjem označil za nízky. So synom sa pravidelne stretával, dokonca syn prespával v jeho domácnosti po dohode s matkou. Tiež zakupoval synovi potrebné oblečenie, hračky a chodili na výlety. Žiadal upraviť styk s maloletým, nakoľko ho doposiaľ mal upravený na každú párnú sobotu v mesiaci v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. a mal záujem so synom tráviť viac času. Žiadal upraviť styk s maloletým na každý párný víkend od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Otec na pojednávaní dňa 18. 06. 2020 žiadal schváliť rodičovskú dohodu ohľadne styku tak, že by bol oprávnený s maloletým stretávať sa každý párný kalendárny týždeň od soboty od 09.00 hod. do nedele do 17.00 hod., počas vianočných sviatkov každý párný kalendárny rok od 24.12. od 09.00 hod. do 25.12. do 17.00 hod. a počas veľkonočných sviatkov každý nepárný kalendárny rok od nedele od 09.00 hod. do pondelka do 17.00 hod. Súd prvej inštancie rozsudkom návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol (výrok I.). Styk otca s maloletým upravil na každý párný kalendárny týždeň od soboty od 09.00 hod. do nedele do 17.00 hod., počas vianočných sviatkov každý párný kalendárny rok od 24.12. od 09.00 hod. do 25.12. do 17.00 hod. a počas veľkonočných sviatkov každý nepárný rok od nedele od 09.00 hod. do pondelka do 17.00 hod. Otcovi uložil povinnosť maloletého prevziať a po ukončení styku odovzdať matke v mieste jej bydliska. Matke uložil povinnosť maloleté dieťa na stretnutie pripraviť a stretnutie s otcom umožniť (výrok II.). Výrokom III. vyslovil, že mení rozsudok Okresného súdu Topoľčany č. k. 9P/135/2018-61 zo dňa 20. 11. 2018 vo výroku II. Výrokom IV. podľa § 37 odsek 2, písmeno d) Zákona o rodine uložil obom rodičom výchovné opatrenie podrobiť sa inému odbornému poradenstvu, ktoré sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny H., od právoplatnosti rozhodnutia súdu na obdobie 6 mesiacov. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok V.). Predmetom odvolacieho konania je prvý výrok rozsudku, ktorým bol návrh otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti na maloletého zamietnutý. V ostatných výrokoch (II., III. a IV.) pre absenciu odvolania nadobudol rozsudok právoplatnosť.

12. Podľa § 62 ods. 1 - 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre mal. dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

15. Podľa § 383 CSP, odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

16. Z povahy výživného vyplýva, že právo na výživné je osobným právom dieťaťa a vzniká jeho narodením (§ 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Naproti tomu stojí vyživovacia povinnosť obidvoch rodičov k deťom, ktorá im vyplýva priamo zo zákona. Ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine zabezpečuje deťom výživné od ich rodičov do toho času, pokiaľ nie sú schopné samy sa živiť; nerozoznáva pritom deti maloleté, plnoleté a z hľadiska veku tieto nároky nediferencuje. Podmienky nároku maloletých aj plnoletých detí na výživné sú teda rovnaké; vyživovacia povinnosť rodičov k nim preto končí v prípade, že preukázali schopnosť samy sa živiť, resp., s ohľadom na konkrétne okolnosti majú takúto možnosť.

17. K zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. Táto sa zisťuje porovnávaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodovania súdu. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie len zmena tých okolností na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Takouto zmenou pomerov môže byť zvýšenie nákladov dieťaťa v súvislosti s pribúdajúcim vekom, s fyzickým vyspíevaním, formami prípravy na budúce povolanie, ako aj zmena v možnostiach povinného plniť si vyživovaciu povinnosť v doterajšom rozsahu. V tomto prípade pôjde o rozšírenie alebo zúženie vyživovacích povinností povinného, jeho invaliditu, alebo také zvýšenie či zníženie (odôvodnený pokles) jeho zárobku či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas. Súd pri rozhodovaní o zmene výživného musí nielen celistvo zhodnotiť zmeny v pomeroch účastníkov, ale taktiež prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov za obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu zakotvenú v ust. § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Rovnako tak musí vychádzať zo všeobecného ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami, ako aj majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V opačnom prípade odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové potreby, rekreačné potreby, tvorba úspor a pod.). Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich

subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. V tejto súvislosti je významné i ust. § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, ktoré zakotvuje, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Navyiac súd prihliada i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a rovnako tak berie do úvahy prídavky na deti, ktoré sa sčasti podieľajú na úhrade potrieb detí.

18. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

19. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

20. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke v napadnutom zamietajúcom výroku, preto rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP). Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie posúdil komplexne pomery účastníkov ich vyluchmi a šetrením pomerov u oboch rodičov a z takto vykonaného dokazovania konštatoval správne právne závery. Nakoľko odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v napadnutej časti, využijúc postup podľa § 387 ods. 2 CSP obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov.

21. V intenciách zhora uvedených záverov a právneho výkladu bolo potrebné i v danom prípade zisťovať zmenu na strane všetkých účastníkov konania, ku ktorej došlo od posledného rozhodovania o výživnom. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné a rozsiahle dokazovanie a správne vyhodnotil zistený skutkový stav a zmenu pomerov a rozhodol vecne nesprávne v otcov odvolaní napadnutom výroku.

22. Z obsahu spisu vo vzťahu k prejednávanému výroku o výške vyživovacej povinnosti otca na maloletého odvolací súd aplikujúc ust. § 387 ods. 2 CSP v plnom rozsahu poukazuje na body 4. a 10. napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie správne zosumarizoval výsledky vykonaného dokazovania ohľadom vyhodnotenia pomerov na strane matky, oca a maloletého, ktoré podrobil porovnaniu a vyhodnocovaniu ich zmeny tak, ako to vyžaduje ust. § 78 Zákona o rodine. V nadväznosti na uvedené odvolací súd len zvýrazňuje, že Rozsudkom Okresného súdu v Topoľčanoch sp. zn. 11C/5/2015 zo dňa súd určil otcovi vyživovaciu povinnosť vo výške 130 eur mesačne, s účinnosťou od 01. 02. 2018, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť v časti určenej vyživovacej povinnosti dňa 16. 03. 2020. Otec podal nový návrh na zníženie jeho vyživovacej povinnosti v predmetnej veci dňa 20. 03. 2020. Je nutné súhlasne so súdom prvej inštancie konštatovať, že od poslednej úpravy výživného ubehlo veľmi krátke obdobie, za ktoré odvolací súd na základe súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu nevzhliadol takú závažnejšiu zmenu pomerov, ktorá by bola predpokladom na rozhodnutie o znížení vyživovacej povinnosti otca na maloletého. Otec v odvolaní namietal, že v čase podania návrhu bol na dlhodobej PN a poberal maródku v sume 500 eur mesačne a poukazoval na svoju pôžičkovú zadlženosť. Súd prvej inštancie zistil, že otec od 17. 08. 2020 pracuje na riadnu pracovnú zmluvu a dosahuje mzdu porovnateľnú s obdobím, kedy súd naposledy upravoval vyživovaciu povinnosť. Otec sám v odvolaní potvrdil, že aktuálne pracuje vo firme R., s.r.o. ako skladník a jeho príjem činí cca 800 eur mesačne. Súd prvej inštancie tak vykonaným dokazovaním zistil približne rovnaké pomery na strane rodičov i maloletého, t. j. zhodnú so stavom kedy bolo naposledy rozhodované o výživnom, čo je ovplyvnené i tým, že otec podal návrh na zníženie vyživovacej povinnosti 4 dni po právoplatnosti posledného rozhodnutia o určení jeho vyživovacej povinnosti. Za takéto krátke obdobie logicky nemožno

konštatovať takú závažnú zmenu pomerov na strane rodičov i maloletého, ktorá by bola predpokladom na zmenu vyživovacej povinnosti otca. Vo vzťahu k odvolacím námietkam otca odvolací súd súhlasí s konštatovaním súdu prvej inštancie, že plnenie vyživovacej povinnosti otca má vždy prednosť pred jeho inými plneniami a záväzkami, sám otec si musí byť vedomý svojich povinností na jednej strane a svojich možností na strane druhej a správať sa ekonomicky rozumne, tak aby neohrozil plnenie si jeho vyživovacej povinnosti.

23. Odvolací súd v závere sumarizuje, že na základe zisteného skutkového stavu pre rozhodovanie o zmene vyživovacej povinnosti otca na maloletého, súd prvej inštancie dôsledne vzal do úvahy odôvodnené potreby maloletého zodpovedajúce jeho veku, zdravotnému stavu a záľubám, možnosti a schopnosti rodičov, ako aj obdobie, ktoré ubehlo od času predchádzajúceho rozhodnutia o vyživovacej povinnosti otca na maloletého a porovnanie týchto faktorov v predchádzajúcom a aktuálnom období a dospel k záveru, že návrh otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti na maloletého nebol dôvodný, pretože nenastala na strane rodičov a ani na strane maloletého taká podstatná zmena pomerov, ktorá by si vyžadovala zníženie vyživovacej povinnosti otca na maloletého. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že naposledy určené výživné na maloletého zohľadňuje zárobkové možnosti a schopnosti oboch rodičov, ako i odôvodnené potreby maloletého vzhľadom k jeho veku. Je tak namieste konštatovať, že i po zohľadnení všetkých zistených pomerov od doby posledného rozhodovania, určené výživné naďalej zodpovedá zásade rovnakej životnej úrovne rodičov a dieťaťa. Nebolo tak v konaní preukázané splnenie zákonných podmienok pre zmenu súdneho rozhodnutia o výživnom a pre zníženie vyživovacej povinnosti otca voči maloletému V. G..

24. Otec vo svojom odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nevyšporiadal, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v napadnutej časti v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

25. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie podľa § 379 ods. 1 a 2 CMP, môže mu súd uložiť pokutu do 1.000 eur (§ 382 ods. 1 CMP) a to opakovane za každé porušenie povinností vyplývajúcej z rozhodnutia (§ 382 ods. 1 CMP).

Ak výzva súdu na dobrovoľné splnenie povinnosti zostane bezvýsledná, a ak to povaha veci pripúšťa, súd môže rozhodnúť o tom, že príslušný štátny orgán zastaví výplatu rodičovského príspevku povinnému podľa osobitného predpisu a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu (§ 383 ods. 1 CMP).

Ak úkony a opatrenia súdu smerujúce k dobrovoľnému splneniu povinnosti zostali bezvýsledné, súd výkon rozhodnutia uskutoční (§ 384 ods. 1 CMP).

Exekúciu možno vykonať len podľa zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku ak podkladom na vykonanie exekúcie je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a/ zrážkami zo mzdy a z iných príjmov
- b/ príkazom pohľadávky
- c/ predajom hnutelných vecí
- d/ predajom cenných papierov
- e/ predajom nehnuteľnosti
- f/ predajom podniku
- g/ príkazom na zdržanie vodičského preukazu